

тів на семінарських і практичних заняттях, а також за їхньою готовністю до активної участі в обговоренні програмних питань, що винесені для поточного контролю знань на таких заняттях.

При виконанні завдань для самостійного опрацювання:

- для студентів денної форми навчання оцінці підлягають реферати, написані за темами, що включені до переліку завдань на індивідуальну роботу;
- для студентів вечірньої форми навчання — результати самостійного опрацювання тем згідно з затвердженим переліком.

Студенти, що беруть участь в науково-дослідній роботі (олімпіадах, наукових студентських конференціях, у роботі наукового гуртка ОЕФ з проблем обліку, контролю і аудиту), за згодою із викладачем замість реферату можуть підготувати доповідь на наукову конференцію.

Критерієм оцінювання знань студентів при виконанні модульних (контрольних) завдань є результати письмового виконання таких завдань за варіантами контрольної роботи.

Об'єктом поточного контролю знань з дисципліни «Аудит» для студентів заочної форми навчання є домашні письмові (контрольні) роботи, які складені у формі індивідуальних завдань. Самостійно виконані домашні письмові роботи перевіряються викладачем та підлягають захисту у ході співбесіди зі студентом.

Система підсумкового контролю знань студентів з дисципліни «Аудит» ґрунтується виключно на результатах поточного оцінювання знань студентів усіх форм навчання. Семестровий залік виставляється за умови, якщо студент успішно виконав модуль та інші види робіт, передбачені навчальною робочою програмою (для студентів заочної форми навчання — домашні письмові роботи), і набрав 20 і більше балів.

І. Ф. Шатарська, асистент кафедри
економіко-математичних методів

ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ З РИЗИКОЛОГІЇ ЯК ОДИН З ВИДІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Сучасному економісту в своїй діяльності доводиться оцінювати стан і динаміку економічної системи, управляти, приймати рішення у фінансово-економічній сфері в умовах невизначеності, конфліктності, дії дестабілізуючих чинників і зумовленого ними ризику. Крім того, ризик породжується браком інформації на момент оцінювання, прийняття управлінських рішень, неоднозначністю прог-

нозів, змінами в самій системі і в довколишньому середовищі, еволюційними трансформаційними процесами, браком часу на наукове обґрунтування оцінки значень економічних і фінансових показників і підтримки прийняття відповідних рішень. В. В. Вітлінський¹ визначає *ризикологію* як науку про основні закономірності, принципи та інструментарій виявлення, врахування, оцінювання та управління ризиком, який відображає характерні особливості сприйняття зацікавленими суб'єктами господарювання об'єктивно наявних невизначеності, конфліктності, іманентних процесам цілепокладання, оцінювання, управління об'єктами ризику, котрі обтяжені можливими загрозами і невикористаними можливостями.

Оволодіння методологією, методикою, інструментарієм ризикології потрібно не тільки студентам фінансово-економічного факультету, а й маркетологам, менеджерам, юристам, студентам факультету міжнародної економіки, бо ризикологія є наукою про особливий (універсальний) вид діяльності, в якій присутні елементи невизначеності, конфліктності.

Навчально-виховний процес є суспільна дія, в якій приймають участь щонайменше дві особи: викладач і студент. Роль студента може бути різною. Він або пасивно сприймає та засвоює матеріал, що передає йому викладач, найчастіше, під час лекцій, або проявляє певну активність при обговоренні та розв'язанні тих чи інших проблем на семінарських і практичних заняттях. Невід'ємною складовою частиною успішного засвоєння студентами курсу «Ризикологія» є виконання лабораторних робіт, які ми розглядаємо як один з видів контролю знань. Студентам пропонуються для опрацювання *індивідуальні* завдання — реальні результати торгів цінними паперами ПФТС-індексу. При виконанні цих робіт передбачається послідовність, гнучкість, наступність, діалектичність задач, в процесі розв'язання яких студент повинен оволодіти системою кількісних оцінок ступеня ризику, навчитися практично їх застосовувати, а найголовніше — зробити висновки з роботи, провести якісний аналіз отриманих результатів. Проведення цих лабораторних робіт показало, що, отримавши розрахунки за допомогою ПК, не всі студенти можуть правильно проаналізувати результати обчислень, зробити висновки. Крім того, не секрет, що існують певні фірми, які виконують лабораторні та курсові роботи для студентів. Тому проведення таких робіт за фактичними даними, захист робіт викликає у студентів зацікавленість предметом і вимагає їхньої самостійної роботи.

¹ Вітлінський В. В. Концептуальні засади ризикології у фінансовій діяльності. — К: «Фінанси України», 3.2003, С. 3—9.